

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kul-monostorutca 181. szám.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délel. Ára évfolyamra 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 5 hasábas sorát 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.
A „nyilttér” cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Pest, ápril 16.

(D.) Bizony csak nagy feladat volna a magyar törvényhozásra nézve eltávolítani a bécsi centralista lapok kedvét, s ha ők volna a közvélemény s eszmék forgószélje után kellene táncolnunk, valószínűsége marionettekkel kellene válnunk.

Legutóbb az „O. D. Post” vezérlete alatt neki indultak, s megrobanták a magyar országgyűlés lassúságát és rettentettségét, hogy most, midőn Austria a poroszokkal a háború küszöbén áll, miért nem történi országgyűlésünk olyan Mária Teréz korbeli „vitam et sanguinem” jelenet?

Mennyi mindent felednek s nem látnak a mély politikájú centralista lapok. Hogyan feledik, hogy éppen ők az 1848-iki törvényhozást praecipitatioval vádolják, holott az akkori reformok az irodalom és megyei közélet terén már régen megvitatott s a nemzet közvéleményében a teljesség fokáig megért eszmék életbeléptetésére szolgáltak, a mire nem kellett egyéb, mint a nemzet szívében már megérett gondolat szabatos formulázása.

Ők nyakra-főre hozott s elcsúszott intézkedések predikátorként Erdély unióját, holott háromszáz év óta folynak e felett a fejedelmek s királyok, s ország s fejedelem közötti tractatusok, melyek közben ezen viszonyegyesülés kérdése lépésről lépésre haladott előre, míg nem végre 1848-ban a hosszasan vitatott, de már megérett problema meg lőn fejtve.

Elcsúsztatnak hirdetik az akkori törvényhozási tényeket, holott akkor még virágzó alkotmányunk természetéről a törvényhozás gazdag volt a municipiumok terén előkészített anyagokban, melyek alapján az oly kérdéseket, miknek a kormány gátakat nem akart vetni, gyorsan lehetett megoldani, s késedelmet látnak most, midőn az országgyűlés előtt 17 évi absolutismus chaosza áll, mely mindent felforgatott, s a világ minden részéről összehordta az akadályokat s hulladékokat, melyekkel alkotmányunkat, mint a Láva Herenlanmót s Pompeit betemette, s melynek széthordásához rendszeres előkészületek nélkül fogni éppen nem lehet.

Dicasterialis kormány, a mely sem a közvélemény, sem az ország pozitív törvényének alapján meg nem állhat, s mely a szükséges előmunkálatokkal s törvény-projectumokkal már természeténél fogva sem levén képes foglalkozni, az általánosan ab ovo usque ad mala az országgyűlés népes testületére, s felelős kormány nélkül természetesen nehézkes mozgására bízta át, hol a törvény-projectumokat, melyeket az anyagokkal s adatokkal bőven és szabadon rendelkező ministeriumok szoktak előállítani, most kiküldött bizottmányoknak kell hosszasan tanakodás s utánnyomozás útján előállítani, hogy az országgyűlési rendszeres tárgyalásoknak vezérfonalát szolgáljanak. Lehet-e ugyan ily organissmussal, ily felszorgatottsággal, ily absolutismus karjain ringatózó fél alkotmányossággal valami gyorsabb haladást és eredményt várni.

A restitutio török országgyűlést megelőzőleg a napi politikai irodalom, s az összeült országgyűlés is már legelső feliratában rámutatott a kormányzás teendőjére, miáltal az országgyűlésnek könnyebb mozgást s gyorsabb és biztosabb természetű eszköztől volna, mert hisz mindenki tudja, hogy a népképviselőt jobb keze egyedül egy jó képességekkel berendezett szakministerium lehet.

De jobbnak látta az átmeneti kormány egyet a népessége által már természet szerint lassan haladható országgyűlésre bízni az egész visszaalkotás művét, s e visszaalkotást gátló akadályok olytán elhárítását, a mi felett még a hatalommal s ellentérekvessé népekkel is egyezkedni, alkudozni, vitázni kell.

Mintegy második Promethaest ezer akadálylálánczolták le törvényhozásunkat, s mégis gyors cselekvést követelnek tőle a centralista lapok, a midőn heteken, hónapokon azon kell vajadnia, hogy vagy egy lánczszemet ketté rászpolyozhasson, melylül karjait a cselekvési képességre nézve legalább valamennyire megszabadíthassa.

Nem értjük valóban, mielő felfogással lehetnek az „O. D. Post” s társai egy oly törvényhozást várás-hatalmáról, mely a felelős kormányt s a kormány élén a szakembereket, s a törvényhozás működésére nézve ezen szakemberek által összeállított kész anyagokat nélkülözi?

Az osztrák reicherath theoreticus ministeri- nek napoleonilag rögtönzött reform-projectumaival gazdagon volt megáldva, mindamellett tagjai rettentően sok tíz forint napidíjából iddoggáltak a bajor sőt, mialatt egy-egy magyar-nemzet-boldogító birodalmi törvényzikket meghozhattak s úgy tapasztaltuk, hogy Kuranda ur magasztos szónoklatai

a schleswig-holsteini kérdésben bizony nem rettentek el Schermering ur alkotmányzeretű collegáját, Bismarck urat azon törekvésektől, melyeket Austria bátrányára a német hercegségek bekebelezése körül ápolat szívében.

„Életünket s vértünket” hatályos szó volt ez valóban annak idejében, midőn Nagy Frigyes porosz király beülne képes volt Bécsben a császári család és székébe, atyáink e menyőrgő szózata megrázta a genialis királyt is occupationalis törekvéseiben; de akkor a királynő jött le a rendekhez ülőben hozva a trónörökös gyermeket, s ő felszólította a nemzetet, hogy védje koronáját a támadás ellen, s intézkedjék a had és pénz előteremtéséről. És a nemzet teljesíté alattvalói s hazafi kötelességét, és teljesíthető is, mert a Lipót alatt kezdeményezett centralisatio s azt megsemmisített nemzeti fegyveres ellentállás vér- és pénz-áldozatát csaknem félszázad alatt a nemzet az alkotmányába való visszahelyezés által kiépülte. Volt pénze, volt fegyvere, volt birodalma s szabadsága, s minden ereje, melylül a megtámadott trónt védhesse.

Sok minden másképp van most. Hol a külügyminister, a ki az országgyűlés elé hozza a kétkönyvet; hol a hadügyminister, a ki jelentse mennyi fegyveres kell; hol a pénzügyminister, a ki az ország pénzforgóirait kikeresse, honnan milliók teremjenek elő a trón védelmére? Hisz e helyett éppen azt követelik a centralisták, hogy az országgyűlésnek ne legyen joga megszavazni a hadserget és adót, hogy éljen e részben egészen az osztrák ministerek gyámsága s parancsa alatt, kiknek német harci riadó nehezen fogják lelkesíteni a puszták szabad fiait. „Életünket s vértünket” szép és magasztos szó ez, de a ki e jelszót kiáltja, tudni szokta, hol a baj, hol a veszedelem, s maga nyúl erszényéhez s kardjához.

A magyar országgyűlés hivatalosan csak annyit tud a monarchia külbajairól, a mennyit kaszinókban, kávéházakban a hírlapok percenkint változó s általában kétes hiteltű tudósításaiól olvas; s az „O. D. Post” mégis azt várja, hogy az országgyűlés siessen leteremtétni a poroszokat, habár éppen nem tudja, mi foly köztük s Austria kormányát; az „O. D. Post” míg egy részről arra küzd, hogy a magyar nemzet önállását s pénz- és hadügyét a Gesamt-Monarchia eszméjének áldozatul hozza s lemondjon azon jogairól, hogy ő védje a támadás ellen királyt és koronáját, más részről azt követeli, hogy — mintha az ellentállás minden fegyvere s eszköze kezében állana — egy harcziarmonstratioval rettentse el a poroszt.

Kérdésen kívül a mint a nemzetet király és ministeriuma értesíteni fogja valamely a hazát és dinástiát fenyegető veszélyről, élvén ő jogával, hogy a harcz megelőzésére vagy meg nem előzhető esetében szerencsés folytatására intézkedéseit megtehesse, a nemzet az utolsó emberig készen fog állani trónja védelmére, bár honnan jön az ország azon négyrésze felől a veszély, mely felé királyaink inauguratiojkor Szent István király nyolczszázadéves kardja szétvillan, hanem az „O. D. Post” által követelt Don Quixotti szerepet a törvényhozás nem játszhatja. Mig nincs a nemzet kezében a hatalom, fenyegetése csak nevetséges, s mig nincs a nemzet király és kormánya által értesítve a fenyegető háboru valószínűsége és minőségéről, addig nevetségessé tenné magát a változó hírlapi tudósítások alapján felhivatalan hetvenkedéseivel.

A közvélemény, mely a magyar journalistikában nyilatkozik, hű a király érdekéhez s hű lesz ahoz a nemzet elhatározása is, midőn e részben törvényes kormánya öt tette felszólítandja, s habár fegyvereinket eldobozták, harci ménéinket elszakmányolták, pénzünkkel kifogyasztottak; a honvédelem végerejét, a király és haza iránti hűséget ki nem irhatták szívükből, s ez meg hozza köteles áldozatát, midőn a nemzet alkotmányos önállásával lesz képes cselekedni. De hamis és tehetetlen lelkesedést ne várjon az „O. D. Post” s társai egy nemzetől, mely csak alaposan és eldöntötten szokott szólni s méltó és nagy szempillantásokban szokott komolyabban lelkesedni.

Az országgyűlés a mennyiben magára hagyatva a kérdések rendszeres kifejtése körül siethet teendőivel, bizonyára sietni fog, ámbár miniat ő Felsége a jogfolytonosság elvét a practica sanctio alapján kimondá, kormányának azonnal tanácsolnia kellett volna a törvényes magyar ministerium helyreállítását, melynek gyorsabban teljesíthető előmunkálatai a törvényhozás működését is könnyítették s gyorsították volna, s így talán hamarabb eljutott volna a nemzet is az önállás azon kívánatos álláspontjára, hol vért és vagyonát, melyről rendelkezhetik, számbavehetve s illetékes köz-
gei által a honvédelem nagy és nemes feladatára felszólítatva s a fennforgó külpolitikai kérdések titkaiba beavatva, azon nyomatekkel és eréllyel emelhetné szavát a nagy közkérdéshez, a mely egy tizenhárom millió lélekből álló s így Poroszországgal magára is mérkőzni képes királyságot megillet.

Reméljük, hogy önállásunk ezen korszaka be-következend, s akkor csak ürvendi fogunk ha az „O. D. Post” hátamögött álló centralisták nem lesznek takarékosabbak a honfi áldozatokban, mint magunk.

Kolozsvár, apr. 21.

Nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni t. olvasóinkat azon nagy fontosságra, melyet a felsőházi elnök f. hó 18-án mondott, s mai számunkban közölt zárbeszédének kell tulajdonitnunk.

Azon solidaritásánál fogva, mely báró Sennyey Pál kir. főtárnokmester ő excja s a kormány közt természetesen következtethető, s mit ő excja maga is határozottan bevall, lehetetlen a legnagyobb horderejű revelatio gyanánt nem fogadnunk mindazon tetteit, melyekben a mostani kormány álláspontját, s egész politikáját úgy a magyar királyság, mint a birodalom másik fele irányában érinti.

Mint egy közös nyilatkozvány hangzik az, mely aligha desavouatlatni fog, habár a magas állásu államférfiu csak maga nevében szól.

E nyilatkozvány után, alig lehet többé azt állítani, hogy a mostani kormánynak nincs programja.

Van, s az a szeptember 20-ki manifestum, a dec. 14-ki trónbeszéd és martius 3-ki királyi leiraton kívül, különösen e beszédben foglaltatik, melyben határozottan óvás tétetik azon feltevés ellen, mintha a mostani államférfiak az erkölcsi felelősség alól kibúvni, s ő Felsége nevével takaródnai kívánának.

Tehát felelős kormány, mely „a kir. leirat által nem kívánt visszalépést tenni”, s nincs szándékában „a régi dicasterialis kormányformát, szóval oly állapotot feléleszteni, melynek tarthatatlanságáról a nemzet meg van győződve.”

E kijelentést, addig is, mig e beszédet tüzetesebb hozzászólás tárgyává tehetnők, lehetetlen nem méltányolni.

H. S.

B. Sennyey Pál kir. főtárnokmester ő excja zárbeszéde

a felsőház ápril 18-ki ülésében.

Méltóságos főrendek! néhány percze kénytelen vagyok én is a méltóságos türelmet igénybe venni, de lehetőleg rövid leszek, és csak a legszükségesebbre fogok szoritkozni. (Halljuk!)

Megvallom önmegtagadásomba került, ezen discussio folyama alatt, midőn a kormányférfiak eljárása több oldalról éles bírálat alá vétetett, hallgattam, mert azon solidaritás érzeténél fogva, melyet a kormányférfiak eljárására nézve nem csak a méltóságos főrendek, de a haza színe előtt is határozottan bevallók, és szeplőtlen tiszta öntudatom érzetében, gyakran késztetett a vágy védelmére kelnai azoknak, kik megtámadtattak, és saját tapasztalásom szerint tanubizonyságot tenni arról, hogy azon kormányférfiak és tanácsosok, kiket ő Felsége bizalma választott, alkotmányos és hazafias érzet tekintetében senki után e hazában nem állanak (tetszés); tanubizonyságot tenni a mellett méltóságos főrendek; hogy éppen azon tanácsosok, kik Felséges Urunk személyét legközelebbi környezik, a magyar ügy mellett igen nagy, és ha Isten megsegít, még a jelen nemzedék által beismarendő érdemeket szereztek; végre tanubizonyságot tenni a méltóságos főrendek előtt az iránt, hogy igenis a kormányférfiaknak számosság, igen számosak a nehézségeik, melyek a körülmenyekben gyökereznek, de halálal mondom, egy nehézségtől megmentett benntünk az isteni gondviselés, mely abban áll, hogy midőn elődeink, a nem magyar kormánytanácsosok ellenszégtilésével voltak kénytelen küzdeni, ma ezen tanácsosok collegialis előzékenysége, a magyar ügy iránti méltanyosság az, mely állásunkban lehető eredményt kecsgetet és biztat azon reményvel, hogy Isten és a magyar nemzet hozzájárulásával a jelen bonyodalmakból ki fognak bontakozni. (Élénk tetszés.) Ha nem szölettem méltóságos főrendek, azon érzés indított hallgatásra, mert ő Felsége bizalma által az elnöki székét foglalván el, elnöki tekintélyemet személyes kérdésben lathatni nem akartam. Másrészt emez elnöki tisztetnél fogva kötelességemben állott volna egy méltóságos tagot arra figyelmeztetni, hogy alkotmányos országban a kormány eljárását bonczolni, azt szigorú szempontból bírálni nem csak jog, de némelykor kötelesség is, de más-

részről a kormány eljárását ellentétbe tenni a Felség szándékával és akaratával, a kormány ellen azon vádat emelni, hogy a Felség tekintélyével visszaélve, annak szentséges nevével takarózik, ez vélekedésem szerint valamint nem alkotmányos, úgy tullepi a parlamentaris ildom és tapintat azon mértékét, mely a méltóságos főrendek tanácskozásait egész folyamuk alatt annyira kitüntette. Alkotmányos országban m. főrendek, legyen az parlamentar vagy nem, önként következik az, hogy mindazok, kik a Felség bizalmából annak tanácsában ülnek, akár assignálják a Felség határozmányait, akár nem, midőn hivatalos állásukat megtartják, magukra vonják az erkölcsi felelősséget azon tényekért, melyek a kormány nevében kiadattak (ugy van!) és én azt hiszem, annyit legalább megérdemeltek a jelen kormányférfiak, hogy az iránt, mintha magukat a felelősség ezen nem alól kivonni akarnák, még gyanu alá se vétesse. Viszont monarchicus országban, — tudtommal — legyen alkotmányos még oly tulparlamenti, a kormány manifestatióit mindig a korona nevében történnék, és így azon vád, hogy a kormány ő Felsége szentséges nevével visszaélve, ezzel önmön felelősségét takarítja, szerény nézetem szerint, alaptalan. Azonban itt ismét attól kellett tartanom, hogy netán a személyesen szajtott államférfiu inspirálhatná az elnök szigorát, és ezért inkább hallgattam. Ez méltóságos főrendek, a dualisticus helyzeteknek nehézsége.

Most sem fogok védelmére kelnai a kormánynak, csak röviden a kormány álláspontját fogom előterjeszteni, a bírálatot nagyméltóságokra bízván. (Halljuk!) Ha valaki az itt-ott felmerült, talán a journalistika terén is előforduló bírálatokat hallja vagy olvassa, önkénytelenül azon gondolatra juthatna, hogy talán a jelen kormányférfiak voltak azok, kik széles jókedvükben az alkotmányt felfüggesztették. Ámde tudva van, hogy éppen a jelen kormány alakításának egyik célja abban állott, hogy Felséges Urunk a törvényes állapotnak helyreállítását kívánta előmozdítani, és így méltóságos főrendek, midőn ezen kormány alakult, azon első kérdést tette fel magának beható, komoly megfontolás tárgyául, ha valjon a törvényesség helyreállítható-e vagy sem? és ha nem, mi azon ösvény, mely benntünk ezen labirinthból mielőbb kivezetni képes lenne? Az első kérdésre nézve elég hivatkoznom arra, hogy a közigazgatás minden ágazataiban nem csak, hanem a magánéletnek minden viszonyai, minden tényleges állapotok fejlődtek, melyek a törvényesség szempontjából mai nap mindaddig, mig törvényeink pótoltnak, nem intetethetnek el.

Nagy dolog az, méltóságos főrendek! egy oly rázkódás és változás után, melyen társadalmi viszonyaink 1848 óta keresztül mentek, ha 17 esztendeig szünetel a törvényhozás, és mondhatom, hogy agrarius viszonyainktól kezdve, a kereskedelmi és iparvilágnak és érdekeknek mindennapi jelenségei, a közteherviselés, a katonakötelezettség és általában a közigazgatás mindazon ágazatai, melyek a mindennapi élettel, a népek mindennapi és legközvetlenebb érdekeivel összeköttetésben vannak, oly tényleges állapotokat teremtettek, melyek alaki vagy anyagi tekintetben nem törvényesek ugyan, de azért az egyes individuumokra, éppen mert 17 esztendeig tartottak, a jogosultságnak és magánérdekeknek annyira fontos követelményét képezik, hogy teljes-séggel nem ignorálhatnának. Ezek belligyeinkre vonatkozik. Sokkal fontosabb még a Lajthán tuli tartományok irányában viszonyunk. Itt oly közállapottal találkoztunk, mely negatíva volt a magyar közjógnak. Ez állapot nehézséget ő Felségének bölcsesége ideiglenesen megszüntetett ugyan; ámde méltóságos főrendek e 17 esztendei nem tagadhatom, tul centralisticus rendszert a közös ügyek és érdekeknek oly számtalan tárgyait fejlesztette, melyek a közös kezelés, és a közös egymással solidaris oltalom s kielégítés szükségét tüntetik elő, melyeket rögtön felbontani, bizonytalanságban hagyni nem lehet, ha csak a lehető legnagyobb nyugtalanságot előidézni nem akarjuk a Lajthán tuli tartományokban. (Igaz! Ugy van!)

Hisz tapasztalásai szerint szemlélhették a méltóságos főrendek, mily aggodalmakat szült a Lajthán tuli tartományokban a szeptemberi manifestum kibocsátása. — Már most, ha ennek ideiglenes természetű határozmányán tul még az említett közös érdekeknek és viszonyoknak biztosítása és közös tárgyalása is felbontott volna, azon véghetetlen fontos érveknél fogva, melyek ma is említtetek, melyek szerint t. i. az államéletnek kerekkei egy percig sem akadhatnak meg, — oly gyanu és visszahatás idéztetett volna elő a Lajthán tuli tartományokban mely a megoldásnak akadályul méltán szolgálhatott volna. (Igaz!)

Ha valaki nekem azt mondja, hogy mindezen nehézségek gordiusi csomóját keresztül vágta volna; bámulom bátorságát és merészségét, és ha sikerült volna politikájuk, megbajolnék ügyességét előtt; de bevallom, hogy mi nem birtunk sem ezen bátorsággal, sem ezen ügyességgel, mert bennünket azon meggyőződés vezérelt, hogy kockáztatni lehet a magán életben vagyont és életet, kockáztatni lehet a politikai állást, magán egyéniségeknek hírnevét; de hazánk létét kockáztatni nem szabad. (Élénk, hosszas helyeslés.) És m. főrendek! arra az egyre nézve ne csináljanak maguknak illusiót, és abban az egyben legyen tisztában önmagával a haza, hogy ittlettünk, vagy nem lettünk van szó! (Hatás.)

Ezen nehézségekkel találkozott a kormányzat azonnal megalakulása alkalmával, és mint mondom, beható tanácskozás, komoly magfontolás tárgya volt, — miképpen kelljen ezen állapotot áthidalni, hogy

De volt az 1848-ki mozgalomnak egy jellemző oldala, melyből, véleményem szerint, egyszerűen annak veszélyeit meddő eredménytelensége kifejtji, ezen eredménytelenség pedig abban gyökerezett, hogy az 1848-diki mozgalom minden lehetőséget, határozatlan, jogosult vagy túlfeszített kívánatokat egyszerre akart létesíteni, egyszerre életbe léptetni, a nélkül, hogy e kívánatok összhangzásáról vagy ellentétéről; és hol ellentétek léteznek azok összeegyeztetéséről vagy kiegyenlítéséről, előrelátó óvakodással gondoskodtak volna a törvényhozók, és ha ez elnézés Európaszerte veszélyes volt, kétszeresen veszélyesnek kellett lenni oly állami összeköttetésben, melyet számos jogi és gyakorlati ellen-

Haupt-Niederlage v. Geschäfts-Büchern

in allen Grössen und Rubrizierungen, höchst dauerhaft und elegant gearbeitet, zu äusserst billigen, aber festen Fabrikpreisen, empfiehlt

SIEGM. HEYMANN,

Monstorgasse 171. nahe am Hauptplatze.

(1) (11-24)

KEIN DORSCH LEBERTHRAN MEHR!

JODIRTER RETTIG-SYRUP

VON GRIMAUT & CO. APOTHEKER PARIS

Azon különféle szerek közt, melyeket a betegek javasolnak, az oly annyira ellentérekedő halmájzsír helyett, a **Grimaut féle iblanyos retkeszörp**, mind ize, mind alakjánál fogva is ekkor a leghatásosabbnak és a czéljának legmegfelelőbbnek bizonyult. Ezen szer sohasem tagadja meg jótékony működését a mellbetegségek, aszkór, vér-vizibetegségek és görvolyes bajok gyógyításánál; ez nem támadja meg a gyomrot, sőt inkább étvágyat gerjeszt, kiválték a gyermekeknek színtelenség, börtetyűdség, gyakran előforduló nedvromlás és a nyakmirigykihajtás ellen sikeresen használhatók.

E **retkeszörp** a párisi gyakorlatba már bevett, és mai napig már a legelőkelőbb orvosok mint igen hathatós vértisztító szer rendelik.

Az **iblanyos retkeszörp** alapja: **zsázsa- és retkedev**; mindkettő súlyellenes növény azon elismert tulajdonságokkal, melyek iblanyt és ként természetű állapotban tartalmazznak, mely nevek a készítmény hathatóságára és a bevétel könnyűségére nézve mind a felnőtteknél, mind a gyermekeknek elegendő kezeséget nyújtanak. Dr. Bazin és Cazenave a párisi St. Louis kórház orvosai ezen **iblanyos retkeszörpöt**, különösen és pedig számos kedvező siker alapján különféle bőrbetegségek ellen ajánlják.

Raktár: Ausztria minden nevezetes gyógytárában.

(155) (2-6)

A Karlsbadi természetes ásványvizek szállítása.

A Karlsbadi ásványvizek nem ritkán csodával határos gyógyereje ismeretesebb, hogysem azt még szükséges volna feldicsérni. Ez egy több századokon által tapasztalt és bebizonyított tény. Hogy miféle betegségekben használandó ez, vagy a hol orvosi kifejezés szerint „**Karlsbad van rendelve**,” dr. Manul ur által szerkesztett önálló füzetben sikerülttlen van kimutatva. Ez, kívánságra mindenkinek **ingyen** és bérmentesen rendelkezésére áll. Elszállítható Karlsbad valamennyi forrás vize, mindazonáltal a mühlbrunni, schossbrunni, és a bugyogva forrás vizei nagyobb és kisebb üvegekben a legnagyobb mennyiségben szállítatnak el. Minden megrendelés ásványvize, forrás, forrászappan és forrásleánykére, a legpontosabban teljesítik és nagyobb városokban létező raktárak által és közvetlen az **ásványvíz szállító-igazgatóság** Knobl és Mattioni által **Karlsbadban** (Csehország) és **Bécsben** (Maximilian Strasse Nro 5).

(39) (10-12)

Hirdetés.

Harminecznap mulva az első és legnagyobb fehérmű raktár és varrási készletek központi helyiségében Bécsben, Tuchlauben N. 11 fele áron fognak eladatni kész fehérmű készletek férfiak, nők és gyermekek számára, bár mely megkiváncsoltat menynyiségben.

Valóság, tisztaság, a legeszebb varrás s illő alakról gondoskodva van, és minden darab, mely nem talál a legjobban, vagy nem tetszik, visszavetítik.

Fertige Herrenhemden, beste Handarbeit:

Weiszgarn-Leinenhemden, glatt	anstatt fl. 3. — nur fl. 1. 50
Feinere Sorte mit Faltenbrust	anstatt fl. 4. 60 nur fl. 2. 80
Feine Irländer oder Rumburger Hemden	anstatt fl. 6. — nur fl. 2. 80
Feine Rumburger Hemden, Handgespinnst	anstatt fl. 7. 60 nur fl. 3. 50
Allerf. Rumb. Hemden, schönste Handarbeit	anstatt fl. 10. — nur fl. 4. 50

Fertige Damenhemden, schönste Handarbeit und Handstickerei.

Glatte Leinen-Damenhemden mit Zug	anstatt fl. 4. — nur fl. 1. 90
Feine Schweizer-Hemden, Faltenbrust	anstatt fl. 5. 50 nur fl. 2. 80
Neue Facon, in Herz und Raver, gestickt	anstatt fl. 6. 50 nur fl. 3. 50
Eugenie, neue Facon, gestickt	anstatt fl. 7. — nur fl. 3. 50
Marie-Antoinette-Miederhemden	anstatt fl. 6. 50 nur fl. 3. —
Viktoria, gestickt und mit echten Valenciennes	anstatt fl. 16. — nur fl. 7. —

Neueste Damen-Negligées und Frisir-Mantel.

Elegante, aus feinstem Perkal	anstatt fl. 11. 60 nur fl. 6. 50
Aus englischem Stoff, gestickt	anstatt fl. 18. — nur fl. 8. 50
Damen-Unterhosen aus Shirting, feinst	anstatt fl. 7. — nur fl. 2. —
Damenhosen, gestickt, Leinwand	anstatt fl. 6. — nur fl. 2. 80
Damen-Nachtkorsetts, glatt	anstatt fl. 5. 50 nur fl. 2. 80
Elegante, reich gestickte Korsetts	anstatt fl. 12. — nur fl. 5. 50
Damen-Nachthemden mit langen Aermeln fl. 3. —, 3. 50 bis 4. 50.	

Feinste Leinen-Herren-Unterhosen

Irländer Weben 48 Ellen	anstatt fl. 34. — nur fl. 17. —
Feinste Irländer od. Rumburger 50 Ellen	anstatt fl. 60. — nur fl. 24. —
Gute Leinen-Sacktücher, das halbe Dutzend fl. 1. 1. 50, 1. 80 bis fl. 2. —	
Feinste Sacktücher, auch in Leinen-Battist, das halbe Dutzend fl. 2. — 2. 50	

Az árúknak valódiság és tisztaságáért kezesesség vállalatik. Minta ingek és minta rajzok kívánatra elküldetnek. Vidéki megrendelések postai utánvét által. Férfi ingek megrendelésénél kérik a vállbőség megjelölését.

(308) (6-12)

Kolozsvárt KOZÁK EDE fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható: Az általánosan kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV

mell-betegeknek.

Használati utasítással együtt egy üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

KROMBHOLZ orvostudor

GYOMOR-LIKÖRE.

Ezen oly szerencsésen összelegyített vegyület gyógyerejű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvs kiserőnek vadászaton, helységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegelőítő igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült

izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, kezesőnt-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menet után, általános testgyengeség, oldalnyílás, aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az **izom- és ideg-essentiá**, egy üveggel 1 ujfrt, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvárt, **KOZÁK EDE** kereskedésében.

Ugyisint a következők:

Dr. Calloud. **Gelesza-szeletek**, egy skatulya használati utasítással 30 kr.

Dr. Koch. **Növény-Bonbonja**, köhögés ellen egy skatulya 40 kr.

Sedlitz-porok, egy skatulya 1 frt.

Dr. Pagliano. **Szirupja**, egy üveg használati utasítással 1 frt 50 kr.

Palaczfereg elleni szer egy üveg 30 kr. o. ért.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt. Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejevárt kapható:

VICTOR HUHÓ,

Les Travailleurs de la mer.

3 Kötet. (Eredeti kiadás) 9 frt 70 kr.

„Egy szép asszony története“

regény két kötetben. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 2 frt.

Tartalom:

I-ső kötet: Egy gombostű emlékirata. Esküvő előtt és után. Egy férj. A fekete bársonyos könyvben egy idegen sor. Mit süttog a lég? A végzetes szavak. Az utolsó levél. A turista elbeszélései. A drága tapasztalatok. Találkozás. Az árva leány története. Ki a fájóbb seb?

II-dik kötet: A másik beteg. Új korszak a gombostű életében. A szép Raincy asszony jóslata. Az emlékeztetés napok. Az ébredés. Görgei tábornok. A tragédia utolsó jelenetei. A menekülők. A szép asszony története. Az élő halott.

Midőn regényirodalmunk e legújabb termékre hívom fel a n. é. olvasó közönség figyelmét, azon meggyőződéssel teszem, hogy benne egyiket a legérdekesebb olvasmányoknak nyújthatom, már csak azért is, mert hősei olyan korban szerepelnek, melynek emlékei a legélénkebben állanak még ma is előttünk. A szerző tollát jól ismeri olvasó közönségünk, mely különösen a korrajz festésében olyan élénk színekkel bír, melyek azt bár ki előtt is vonzóvá bírák tenni.

Erdély földrajza

alsóbbrendű iskolák számára.

Szerkesztő Matusik Nep. János.

Ára 40 kr. o. é.

!!Olcsó Bibliák!!

I. kiadás: **Szent Biblia**, azaz: Istennek ó és új testamentomában foglaltatott egész szent írás. Magyarította Károli Gáspár. Sad-rét 592 lap, egész bőrkötésben. Ára csak 80 kr.

III. kiadás: ugyanaz félfives kiadás 552 lap, bőr-vászonba. Ára 2 ft 50 kr.

Csak újtestamentom.

Az egész újtestamentom és a Zsoltárok könyve. Zsebkadás, vászon-kötésben. Csak 20 kr.

Ugyanaz: bőrkötésben aranyfűzővel 50 kr.

!Gazdasági könyvtár!

A **mezőgazdaság népszerű kézikönyve**, a szántóföld, rét, szőlőmivelés, gyümölcsfajenyésztés, szarvasmarha, ló, sertés és méhtenyésztés, jelen előhaladása szerint. Schlépf J. A. pályakoszorozott munkájának 3-dik kiadása után magyarította Tóthfalusi Miklós. Ára 3 frt.

A **váltógazdaság** vagy az **okszerű mezőgazdaság** és **falusi háztartás alapelvei**, közhasznú elméletgyakorlati kézikönyv. Koszorozott pályamű. Irta Mártonffy Zsigmond. Ára 1 frt.

A **mezeigazda népszerű vezérkönyve**, a mostani viszonyokhoz alkalmazva, a magyar földmivelő nép számára; több gyakorlati földmivelők és igazgatók közremunkálásával. Irta Galgóczi Károly. 4-dik kiadás, I. rész a Földmivelés. Ára 80 kr.

Korunk igényei szerinti gyakorlati **mezeigazda-tiszt**, czélszerű s tanulságos kézi-könyv mind azoknak, kiket érdekel a gyakorlati mezeigazdaság, Páczeg G. C. 5-dik kiadása után magyarította Reischer Endre. Ára 2 frt 60 kr.

Gazdasági kis tükör, a falusi ifjúság számára, tanuló és olvasó-könyv kiadta az orsz. magyar gazdasági egyesület. 5-dik javított és ábrákkal bővített kiadás. Ára 50 kr.

Gazdasági növény, növényélet-tan és Hovibrenk szőlőmivelési, gyümölcsészeti és konyha-kertészeti rendszere. Kiadta Jagoesi Péterffy József. Ára 1 frt 80 kr.

Kertészet kézikönyve, tüzetes utasítás a konyha-kertészet, virágmivelés és gyümölcsfajenyésztés körében. Irta Galgóczi Károly. 2-ik kiadás. Ára 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfajenyésztés, nyelés és a Bátorkezi faiskolában találtató gyümölcsfajok körül. Kiadta Kovács József. Ára 1 frt.

Magyarhoni kártékony állatok és ártalmas növények, melyek ismerete, távolításuk módjával minden háztartás, kertészet és gazdaságnak érdekében áll, rövid népszerű szöveggel és 143 felvilágosító ábrával. Irta Leseny és Miskolczy. Ára 1 frt.

Népszerű útmutatás az okszerű dohánytermesztésre. Irta Gulácsy Imre. 35 ábrával. Ára 1 frt 40 kr.

A **szenvedelmes dinnyész**, útmutatás okszerű dinnyetermesztésre. Irta Szontágh Gusztáv. 3-ik bővített kiadás. Ára 80 kr.

A **hasznos szőlő-mivelés gyakorlati módja**, öntapasztaláson épült észrevételek. Irta Gaál Alajos. Ára 70 kr.

Vezérkönyv a gazdasági fanevelés, szaporítás és rendezés valamint a kiültetett fák évenkénti kezeléséről. Irta Fuksz Emil. Ára 30 kr.

Népszerű méhészkönyv. Készítette Kis János. Ára kötve 1 ft 60 kr.

Magyar méhészkönyv, vagyis útmutatás a sikeres méhtenyésztésre. Irta dr. Farkas Mihály. Ára 50 kr.

Izletes méhtenyésztés, vagy a méhtenyésztésnek új módja. Irta Szarka Sándor. 44 kömetsetű képpel. Ára 1 frt.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyítás módjával. Irta Reischer Endre. Ára 50 kr.

Szabadalmazott író- vagy toll gyűrű. Gyakorlati eszköz a tollat jól tartani s vezetni.

Minden ember jól tudja, hogy az előnyös írás nagy részben hiányos külső szabályoknak van alávetve. E szabályok a toll helyes tartását, a kéz fekvését s annak mozgását határozzák meg. Azonban hiába tudjuk a szabályokat, ha a kivételnél a jó akarat hajótörést szenved, s a kéz önként nem akar engedelmesskedni.

Hogy e bajon segítve legyen s a czélt a legszebb eredménnyel lehessen elérni, mindenkinek, ki szép és folyékony könnyű írásra akar szert tenni, ajánlatik a **író vagy toll gyűrű**, melyet a mutatóujjra huzva, a toll irányadójává válik, s a kéz rövid idő alatt megszokja **miként kelljen helyesen tartani a tollat**, mert a gyűrű nem engedi, hogy a kéz szabálytalan állást foglaljon, sem a középujjat nem eresztí, hogy a toll alatt keresztbe feküdjék, mely esetben a mutatóujjnak gátolag állana útjában.

Ilyen toll gyűrűk kaphatók **30 krért Stein János könyvkereskedésében**.

Gazdasági kétszeres számvitel.

Irta Farnos Károly. Négy darab melléklettel. Ára 1 frt 40 kr.

Gazdasági kétszeres számvitelre példányok. Ára 70 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda hogy jólétre jusson? Az erdélyi gazdasági egyesület által kintetett pályamű. Irta Berde Áron. Ára 35 kr.

Biró Miklós. Egy mezei gazda élete. Olvasókönyvül a kisebb tehetségű gazdák s főleg a köznép számára. Fűzve 1 frt.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, finta-házi földbirtokos. 11 kömetsetű ábrával. Az erdélyi gazdasági egyetköltségén. Ára 30 kr.

Szarka Sándor. Izletes méhtenyésztés vagy a méhtenyésztésnek új módjáról. 44 kőre metszett képpel 16 táblán. Ára fűzve 1 frt.

Dózsa Dániel. Az északi fény. Regény három kötetben. Ára 3 frt.

— Boronkai Margit. Tört. Regény 2 kötetben. Ára 2 frt.

— Csatarozás a daco-román törekvések ellen. (Vonatközve Ilarianu Papiu „Erdély függetlensége“ röpirata). Ára 40 kr.

— Oláh Judith. Történeti regény. Ára 1 frt 20 kr.

— Zandirhám. Székely hősköltemény, a IX-ik századból. Ára 2 ft 10.

Történelmi gyöngyök. Gyűjté s betűrendes sorba raká Kiss Mihály, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 ft 60 kr.

Képek a természetből. A felerdült növényeknek Wagner Ámin után felmutatja Kovács Antal. 10 könyvatu képpel. Ára 1 frt.

Képek a hazai történelemből. Ifjúság számára. Szerkesztő **Tánczos János**. Ára 50 kr. Diszkadás, hat színezett képpel 1 frt 60 kr.

Szerelmi pikantériák a franczia udvari életből. Oettinger után közli Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

Vadrózsák, Székely Népköltési Gyűjtemény. Szerkesztő Kriza János I-ső kötet 2 frt 50 kr.

AGENDA: SZERTARTÁSI BESZÉDEK és IMÁK, az erdélyi ev. ref. anyaszentegyház rendtartása szerint. Szerkesztették: Vadas József és Nagy Péter, kolozsvári ev. ref. lelkészek.

Első rész: **TEMPLOMI TEENDŐK.** 8-adrét VIII. 384. lap.

Ára fűzve 2 ft 40 „
„ kemény fűzve 2 „ 50 „
„ félbőr

(153) (2-3)

Egy 24 éves nőtelen, erdélyi fiatal ember, ki a M. Ovári — Altenburg — gazdasági intézetben a rendes tanóveket bevégezve, négy év óta Magyarországon nagyobb földesuri birtokoknál szolgálatban van; ki a magyar s német nyelvet tökéletesen érti, és románul és tótul is beszél; és a ki magát erkölcsiégre, tanulmányai és alkalmas volta felől hitelt okmányokkal kimutatni képes, **Erdélyben kívánna egy felsőbb gazdasági állomást nyerni.**

Az erre vonatkozó kíváncs, kéretnek, szives ajánlataikat ezen czím alatt **„hites ügyvéd Wolf Alajosnak Köhalomban“** megtenni.

(160) (2-2)

SELYEMBOGÁR TOJÁSOK megrendelhetők **Karvazy József** kereskedésében: 1 ló ár 1 forint 50 kr o. é.

(98) (7-8)

Gyomor és altesti fájaldalmak ellen. Egy szer ajánlatik, mely gyors enyhülést és azután gyógyulást okoz. Ertekezhetni a betegség pontos kijelölése mellett bérmentes levél által Bécsben dr. E. H. N. 107. Poste restante.